

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Günlüklerin Değerlendirilmesine Yönelik Görüşleri*

Nur Akcanca¹ & Lale Cerrah Özsevgeç²

Özet: Bu araştırmanın amacı okul öncesi öğretmen adaylarının “Fen Eğitimi” dersini değerlendirdikleri yansıtıcı günlüklere ilişkin görüşlerini derinlemesine belirlemektir. Araştırmada durum çalışması kullanılmıştır. Araştırma Kafkas üniversitesinde öğrenim gören 42 okul öncesi öğretmen adayıyla yürütülmüştür. Araştırmada amaçlı örnekleme yoluna gidilerek çalışma grubu Fen Eğitimi dersini alan adaylar arasından belirlenmiştir. Öğretmen adayları her ders sonunda yansıtıcı günlük yazmışlardır. Öğretmen adaylarının yansıtıcı günlük kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi için araştırmacı tarafından amaç çerçevesinde hazırlanmış 4 ana sorudan oluşan bir anket kullanılmıştır. Hazırlanan ankette, öğretmen adaylarının yansıtıcı günlüklerin kullanımına ilişkin olumlu ve olumsuz görüşleri, farklı derslerde kullanımına ilişkin fikirleri ve günlüklerin içerisinde yer alan sorulara ilişkin görüşleri sorgulanmıştır. Hazırlanan anketin içerisinde yer alan sorular Fen Eğitimi eğitiminde uzman üç akademisyen tarafından incelenmiş, uzman görüşleri çerçevesinde yapılandırılmıştır. Yansıtıcı günlüklerden sağlıklı bilgi elde edilebilmesi için öğretmen adaylarına, yansıtıcı günlüklere ilişkin 2 saatlik bir eğitim verilmiştir. Yansıtıcı günlüklerin ne olduğu ve hangi amaçlar için kullanılabilceği, kendilerinden hangi amaç için kullanmalarının isteneceği, bilinen günlüklerden farkları gibi konulara değinilmiştir. Öğretmen adaylarından toplanan nitel verilerin analizi için açıklayıcı ve çıkarımsal kodlar kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre öğretmen adaylarının yansıtıcı günlükleri, hem dersi değerlendirmede hem de kendi öz değerlendirmelerinde kullanılabilecek etkili bir araç olarak gördükleri belirlenmiştir. Günlüklerin dersin tekrarı niteliği taşıdığı ve yaratıcı fikirlerinin gelişimine de katkı sağladığı ile ilgili görüşler elde edilmiştir. Öğretmen adayları yansıtıcı günlüklerin öğrencilerin ilgi alanlarını belirlemede de yol gösterici olabileceğini ve kendi fikirlerinin dikkate alınmasından da kendilerini değerli hissedebileceklerini belirtmişlerdir. Adaylar, yansıtıcı günlüklerin kalıcı öğrenmeler gerçekleştirip başarıyı artırması ve öğretmen-öğrenci iletişiminin güçlenmesi açısından özellikle uygulamalı derslerde kullanılmasını önermişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Yansıtıcı günlükler, fen eğitimi, okul öncesi öğretmen adayları

DOI: 10.29329/mjer.2019.202.13

The Opinions of Prospective Preschool Teachers on Assessment of the Reflective Diaries

Abstract: The aim of this study is to find out the prospective preschool teachers' opinions on the reflective diaries that they evaluated in the “Science Education” class which they took in their undergraduate education. In the research case study was used. The study was conducted with 42 prospective preschool teachers at Kafkas University. Study group was chosen among the prospective teachers who took the Science Education class, and purposeful sampling method was used in the study. Prospective teachers wrote reflective diaries at the end of every course. In order to specify the prospective teachers' opinions on reflective diaries, questionnaire was used. The questionnaire consisted of 4 main questions prepared in relation to the objective of the study. The

* Bu makalenin kısa özeti 28 Nisan-01 Mayıs 2018 tarihinde Uluslararası Eğitim ve Bilim Araştırmaları Konferansı'nda (International Conference on Education in Mathematics, Science & Technology-ICEMST) sözlü bildiri olarak sunulmuştur

¹ Nur Akcanca, Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi ABD, Çanakkale., Türkiye, ORCID: 0000-0003-4074-0639

İrtibat Yazarı: nurakcanca@comu.edu.tr

² Lale Cerrah Özsevgeç, Prof. Dr., Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, Trabzon, Türkiye, ORCID:

questionnaire questioned the prospective teachers' positive and negative opinions on the usage of reflective diaries as well as their opinions on the usage of reflective diaries in other classes and on the questions in the diaries. The questions were examined by three academics who were experts in teaching science education and were structured in accordance with expert opinions. In order to obtain reliable data from reflective diaries, two hours of education on reflective diaries was given to the prospective teachers. Topics like definition of reflective diaries, possible usage purposes and differences from regular diaries were mentioned. Explanatory and inferential codes were used in order to analyse the qualitative data gathered from the prospective teachers. According to the results of the study, the prospective preschool teachers thought that such diaries were effective instruments not only for self-evaluation but also for the assessment of the course. In addition, they also thought that the reflective diaries contributed to the development of creative ideas and ensured the repetition of the course and that these diaries could be used especially for the applied courses. In this respect, it is understood that reflective diaries can guide the interests of students and be helpful for the development of the self-reliance of students. Considering the findings of the study, it can also be pointed out that reflective diaries are effective tools to enhance the communication between teachers and students.

Key Words: Reflective diaries, science education, prospective preschool teachers

GİRİŞ

Bilgi çağı olarak adlandırılan günümüzde bilgiye hızlı ulaşabilen, her girdiği ortama ayak uydurabilen, karşılaştığı problemleri çözerek hayatta kalmayı becerebilen bireylerin yetiştirilmesi istenmektedir. Derinlemesine düşünebilen, düşünme süreçlerini tanıyan ve kontrol edebilen bireylerin yetiştirilebilmesi için bazı düşünme becerilerine sahip olması gerektiği belirtilmekte ve yansıtıcı düşünebilme de bu becerilerden biri olarak ifade edilmektedir (Stefani, Clarke ve Littlejohn, 2010). En genel anlamıyla yansıtıcı düşünme, bireylerin öğrenim yaşantılarında kendi deneyimlerinin farkında olarak, kendi düşünme sistemlerini sorgulayabilme ve kendilerini değerlendirebilme, bunun sonucunda ortaya çıkan sorunlarla başa çıkabilmek için alternatifler düşünebilmesidir (Ersozlu ve Kazu, 2011). Yansıtıcı düşünme, öğrencilerin öğrenme ve öğretme sürecindeki olumlu ve olumsuz durumları fark edebilmesi, bunlar üzerinde düşünerek deneyimlerinden ders çıkarabilmesi ve bu derslerden edindikleri kazanımları kullanarak gelecekteki yaşamlarını anlamlı kılmaları için gerekli görülmektedir (Gür, 2008; Ünver, 2003; Spalding ve Wilson, 2002).

Öğrencilerde yansıtıcı düşünme becerilerinin gelişiminin desteklenmesi farklı etkinlik, teknik, araç veya stratejiler yardımı ile yapılabilmektedir (Akkoyunlu, Telli, Menzi Çetin ve Dağhan, 2016). Bunlar arasında yaygın olarak tercih edilen ve kullanılan yansıtıcı günlüktür (Koç ve Yıldız, 2012; Ersozlu ve Kazu, 2011; Nevalainen, Mantyranta, ve Pitkala, 2010; Lee, 2008; Tok, 2008; Ekiz, 2006). Yansıtıcı günlük konunun daha iyi anlaşılması ve öğrenilmesinin kolaylaştırması için kullanılabilen yararlı bir araç olarak da düşünülebilir (Brooman ve Darwent, 2012; Farrah, 2012; Connor-Greene, 2000). Eğitim ve öğretim sürecinde yenilikçi ve esnek bir yaklaşım sunan yansıtıcı günlükler; öğrencilerin öğretim sürecine ilişkin olarak öğrenmesi ile ilgili düşüncelerini ortaya koyup görebildikleri, bununla birlikte herhangi bir konu ile ilgili tüm duygu ve düşüncelerini açıkça ifade edip yazabildikleri kayıt defterleri olarak da tanımlanabilmektedir (Akkoyunlu vd., 2016; Dummer,

Cook, Parker, Barrett ve Hull, 2008). Bu tanımlamalar yansıtıcı günlüklerin, günlük hayatta kullanılan günlüklerden farklı olduğunu ortaya koymaktadır (Arslan, 2017). Yansıtıcı günlüklerin amacı, öğrencilerin kendi öğrenmelerine ilişkin deneyimlerini süreç odaklı değerlendirebilmesine olanak sağlamaktır. Bu sayede kazanılan tecrübeleri, öğrenciler bir sonraki öğrenmeye ilişkin süreçlerinde kullanıp, bu süreci daha etkili şekilde planlayabileceklerdir (Malthouse ve Roffey, 2013).

İlgili literatür incelendiğinde yansıtıcı günlükleri, öğretim sürecinde farklı amaçlar için kullanan araştırmalara rastlamak mümkündür. Yansıtıcı günlüklerin, öğretimsel bir araç (Sungur Alhan, 2017; Towndrow, Ling ve Venthan, 2017; Brownlee, Purdie ve Boulton-Lewis, 2001), yansıtıcı düşünmeyi geliştirmek için bir teknik veya strateji (Epp, 2008; Gleaves, Walker ve Grey, 2007; Nückles, Schwonke, Berthold ve Renkl 2004; Moon, 2003; Andrusyszyn ve Davie, 1997), öğretim sürecinde öğrencilerin daha iyi tanınmasına olanak sağlayan alternatif bir değerlendirme (Akcanca, 2017; Şaşmaz-Ören, 2005; Korkmaz 2004; Srimavin ve Darasawang, 2004), öğrencilerin kavramsal öğretimine yönelik kullanılan bir değerlendirme şekli (Güven, 2013; Erduran Avcı, 2008; Erduran Avcı ve Yağbasan, 2006; Shepardson ve Britsch, 1997) ve laboratuvar uygulamalarında kullanılan bir eğitim tekniği (Güven, Sülün ve Çam, 2014; Burke, Greenbowe ve Hand, 2006) olarak kullanıldığı görülmektedir.

Yansıtıcı günlükler öğrencilerin öğrenmelerini etkileyen inançlarını, değerlerini, deneyimlerini, ayrıca süreç boyunca tüm gelişimlerini yansıtmasını sağlamaktadır (Minott 2008). Böylesine etkili bir metot olan yansıtıcı günlüklerin öğrenci gözüyle değerlendirilmesi, bu uygulamalardan alınan verimi daha da arttıracığı düşünülmektedir. Yapılan bazı araştırmalarda, öğrencilerin uygulanan yansıtıcı günlüklere ilişkin olumsuz görüşleri belirlenmiştir. Cengiz ve Karataş (2012) yürüttükleri araştırmada, öğrencilerin bazılarının yansıtıcı günlüklerden yansıtıcı düşünme becerisinin gelişimi yönünden yeterince yararlanamadıklarını belirtmişlerdir. Moffitt (2000) ise araştırmasında öğrencilerin günlük tutmayı zaman kaybına yol açan bir uygulama olarak gördükleri ve öğrenme ile aralarında bir bağ göremediklerine ilişkin görüşlerini ortaya koymuştur. Kok ve Chabeli (2002) araştırmalarında, öğrencilerin yansıtıcı günlüklere ilişkin içerik kaynaklı sorun yaşadıklarını vurgularken, öğrencilerin yansıtıcı günlük uygulamalarının onları yüzeysel bilgiler vermeye yönelttiğine ilişkin görüşlerini belirlemişlerdir. Bir başka araştırmada ise Langer (2002), öğrencilerin yansıtıcı günlüklerin yetişkinler için değil, çocuklar için olduğunu düşündüklerini ortaya koymuştur. Araştırmalara bakıldığında yansıtıcı günlüklerin gerek zaman yönetiminden yansıtıcı düşünmeyi geliştirmesine, gerekse içeriğinin kimlere hitap edecek şekilde etkili oluşturulmasına kadar uygulama boyutunda bir takım sıkıntıların olduğunu söylemek yerinde olacaktır. Buradan hareketle öğrencilerin yansıtıcı günlüklere ilişkin görüşlerinin her açıdan detaylı olarak ortaya konulması, yansıtıcı günlüklerin etkililiğini değerlendirmenin yanında, günlükleri doğru şekilde geliştirebilmek için de önem taşımaktadır.

Yansıtıcı günlüklerin öğrenciler tarafından nasıl algılandığı ile ilgilenen üç araştırmaya rastlanmıştır. Bunlardan ilki Cengiz ve Karataş'ın (2012) fen bilgisi öğretmen adaylarıyla yürüttükleri araştırmadır. Araştırmada adayların Genel Kimya Laboratuvarı II dersinde yazdıkları yansıtıcı günlüklere ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaç edinmiştir. Bir diğer araştırmada ise Can ve Altuntaş (2016) öğrencilerin Türkçe derslerinde yansıtıcı günlük yazma uygulamasına ilişkin görüşlerini belirlemişlerdir. Çalışma grubu olarak ise 7.sınıf öğrencilerini tercih etmişlerdir. Son araştırmada ise Akkoyunlu ve diğerleri (2016) öğretmenlik uygulaması dersinde uygulanan yansıtıcı günlük etkinliklerine ilişkin bilgisayar ve öğretim teknolojileri bölümü öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemişlerdir. İlgili araştırmalar her ne kadar amaçları bakımından benzer olsa da, hem seçilen ders hem de örneklem bakımından araştırmaların farklılık gösterdikleri belirlenmiştir. Ayrıca, özellikle okul öncesi öğretmen adaylarının yansıtıcı günlüklere ilişkin görüşlerini inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple bu araştırmada okul öncesi öğretmen adaylarının yansıtıcı günlüklere ilişkin görüşlerinin belirlenip, bu uygulamaları nasıl değerlendirdiklerinin belirlenmesi önemli görülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının “Fen Eğitimi” dersini değerlendirdikleri yansıtıcı günlüklere ilişkin görüşlerini derinlemesine belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- Okul öncesi öğretmen adaylarının yansıtıcı günlükler ile ilgili olumlu görüşleri nelerdir?
- Okul öncesi öğretmen adaylarının yansıtıcı günlükler ile ilgili olumsuz düşünceleri nelerdir?
- Okul öncesi öğretmen adaylarının yansıtıcı günlüklerin başka derslerde kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?
- Okul öncesi öğretmen adaylarının yansıtıcı günlüklerin içeriğinde yer alan sorulara ilişkin görüşleri nelerdir?

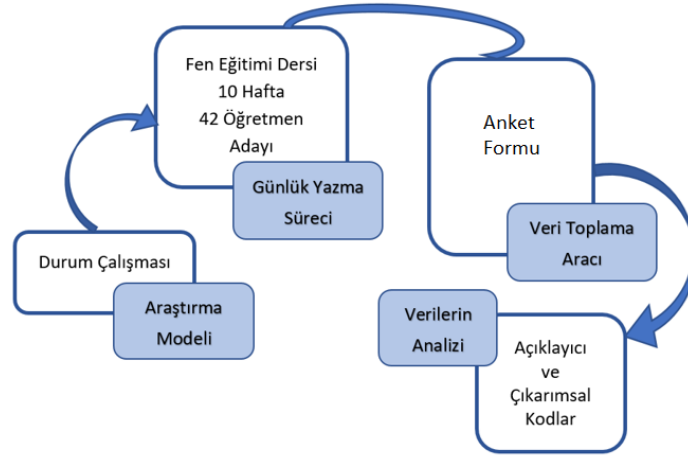
YÖNTEM

Bu başlık altında araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı ve verilerin analizi başlıklarına yer verilecektir.

Araştırmanın Modeli

Araştırmada öğretmen adaylarının yansıtıcı günlük kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi hedeflediğinden, nitel araştırma tekniklerinin kullanıldığı betimsel araştırma modelinde durum çalışması tercih edilmiştir. Çalışma grubu okul öncesi öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Bu durumda tek bir analiz birimine işaret etmektedir. Bu sebeple araştırma bütüncül tek durum desenine uygunluk göstermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Araştırmanın şematik görünümü Şekil 1’de gösterilmektedir.

Şekil 1. Araştırmanın şematik görünümü

Şekil 1’de de görüldüğü gibi araştırmada okul öncesi öğretmen adayları 10 hafta boyunca yansıtıcı günlükler aracılığıyla ‘Fen Eğitimi’ dersini değerlendirmişlerdir. Yansıtıcı günlüklerden sağlıklı bilgi elde edilebilmesi için öğretmen adaylarına, yansıtıcı günlüklere ilişkin 2 saatlik bir eğitim verilmiştir. Yansıtıcı günlüklerin ne olduğu ve hangi amaçlar için kullanılabileceği, kendilerinden hangi amaç için kullanmalarının isteneceği, bilinen günlüklerden farkları gibi konulara değinilmiştir. Ayrıca, bu eğitim içeriğinde öğrenim sürecinin farkına varılıp varsa engellerin fark edilmesine, derste gerçekleştirilen performansın niteliğinin değerlendirilmesine ve bu performansın artırılması için planlamaların yapılması gibi yazım sürecinde dikkat edilecek hususlara da yer verilmiştir. Yansıtıcı günlüklerin kullanım süreci bittikten sonra öğretmen adaylarının bu günlükleri değerlendirmeleri istenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırma Kafkas üniversitesinin okul öncesi bölümünde öğrenim gören 42 3.sınıf öğrencisiyle yürütülmüştür. Yansıtıcı günlüklerin kullanımı için içerisinde soyut kavramları barındıran, bu sebeple öğrencilerin zor olarak belirttikleri Fen Eğitimi dersi tercih edilmiştir. Bu bağlamda çalışma grubu, bu dersi alacak olan 3.sınıflardan amaçlı olarak seçilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Öğretmen adaylarının yansıtıcı günlük kullanımının değerlendirilmesine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi için 4 sorudan oluşan bir anket kullanılmıştır. Hazırlanan ankette, öğretmen adaylarının yansıtıcı günlüklerin kullanımına ilişkin olumlu ve olumsuz görüşleri, farklı derslerde kullanımına ilişkin fikirleri ve günlüklerin içerisinde yer alan sorulara ilişkin görüşleri sorgulanmıştır. Ankette yer alan sorular Fen Eğitimi eğitiminde uzman üç akademisyen tarafından incelenmiş, alınan görüşler doğrultusunda, yapı ve iç geçerliliği sağlanarak son şekli verilmiştir. Anket, dönem sonunda uygulama

amacı belirtilerek öğretmen adaylarına dağıtılmıştır. Anketteki soruların cevaplanması için yeterli süre verilmiştir.

Verilerin Analizi

Anketlerden elde edilen verileri açıklayabilmek ve ilişkilere ulaşabilmek için analiz esnasında ortaya çıkan açıklayıcı ve çıkarımsal kodlar kullanılmıştır (Miles ve Huberman, 1984; Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmada inanırılığın sağlanabilmesi için verilerin %10'luk kısmı iki farklı araştırmacı tarafından ayrı ayrı kodlanmış ve aralarındaki uyuma bakılmıştır. Elde edilen verilerin aralarındaki uyumun %80'in üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada aktarılabilişliğin sağlanabilmesi için amaçlı örneklem tercih edilmiştir. Araştırma etiği çerçevesinde okul öncesi öğretmen adaylarının isimleri kullanılmamış, OÖA1, OÖA2 gibi kodlarla isimlendirme yoluna gidilmiştir.

BULGULAR

Bu başlık altında araştırmada toplanan verilerin analizinden elde edilen bulgular yer almaktadır.

Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Günlüklerin Kullanımına İlişkin Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular

Okul öncesi öğretmen adaylarının yansıtıcı günlükler ile ilgili olumlu görüşleri Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Öğretmen adaylarının yansıtıcı günlükler ile ilgili olumlu görüşleri

Kodlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Öz değerlendirme	13	30,9
Ders tekrarı	13	30,9
Yaratıcı fikirlerin gelişimi	11	26,2
Dersi değerlendirme	10	23,8
Kalıcılık	9	21,4
Öğrenileni somutlaştırma	9	21,4
Düşüncelerin özgürce ifade edilmesi	8	19,0
Öğrenilenlerin bireye katkısının belirlenmesi	7	16,6
Eleştirel bakış açısı	6	14,2
Düşünme becerilerinin gelişimi	6	14,2
Öğrencilerin ilgi alanlarını belirleme	5	11,9
Derse olan ilginin artması	5	11,9
Kendini değerli hissetme	5	11,9
Yol gösterici	4	9,5
İlişkisel düşünme	3	7,1
Farkındalık	2	4,8
Gözlem becerisinin gelişimi	2	4,8
Öğretmen-öğrenci ilişkisinin güçlenmesi	1	2,4

Tablo 1 incelendiğinde öğretmen adaylarının yansıtıcı günlükleri hem dersin hem de kendi öz değerlendirmelerinde kullanabilecekleri, düşüncelerini özgürce ifade edebilecekleri etkili bir araç

olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Adayların, günlüklerin dersin tekrarı niteliği taşıdığı, öğrenilenlerin somutlaştırılmasına ve kalıcılığına etki ettiği, ayrıca düşünme becerilerinin ve yaratıcı fikirlerinin de gelişimine katkı sağladığı yönünde görüş belirttikleri tespit edilmiştir. Yansıtıcı günlüklerin öğrencilerin ilgi alanlarını belirlemek açısından öğretmenlere yol gösterici olabileceği yönünde görüşleri belirlenmiştir. Adaylar günlüğü okuyan öğretmenin, öğrencinin fikrini dikkate alarak onlara kendilerini değerli hissettirebileceğini belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının, günlüklerin, öğrenilenlerin farkına varılmasında, derse olan ilginin artmasında etkili olabileceğini düşündükleri tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının bu görüşlerine ait ifadelerden bazıları aşağıda verilmiştir.

OÖA42: Günlükler, bireylere düşüncelerinin önemli ve değerli olduğu hissi verdiği için olumludur. ...Yansıtıcı günlükler, öğretmen açısından çocukların ilgi, istek ve gereksinimlerini gözlemleyebilmesi için iyi bir yol rehberidir.

OÖA39: Günlüklerin içerisindeki sorularla derste nereyi kaçırmışım ya da nereye gerçekten yoğunlaşmışım. Bunu anlamamı sağladı.

OÖA36: Öğretmen için bir geri dönüş kaynağıdır. Bir sonraki dersle ilgili planlama, konu seçimi veya teknik konusunda karar vermesini sağlar. Özeleştirici niteliği taşıyor bir anlamda. Ayrıca öğrencilerin beklentileri ve ilgileri hakkında bilgi sahibi olmuş olur.

OÖA35: Ben günlük yazınca o gün yaptığımız konular daha fazla aklımda kalıyor.

OÖA19: Ne öğrendiğim konusunda kendimi sorgulamayı öğrendim.

OÖA23: Öğrencinin düşünmesini sağlar. Zihindekileri kendine özgü şemalarla anlatmasını sağlar. Çağrışımlarla görsel, eğlenceli bir ürün ortaya koymasını sağlar.

OÖA25: Sürekli olarak dersle ilgili düşüncelerin alınması o günkü dersin bize kattıkları neler olmuş ya da herhangi bir olumsuz yanı varsa yazılır. Öğretmen bu şekilde öğrencileri takibe alarak gelişimlerini gözlemleyebilir. Öğretmen bu şekilde ya ders anlatışını ya da konuyu hangi başka yöntemlerle vereceğini düşünerek hem kendinde değişiklik yapabilir hem de öğrencinin anlayabilmesi için değişim yapabilir.

OÖA32: Öğrencilerin her derse ayrı bir yorum katmalarını sağladığından, kalıplarını aşmalarını sağlar ve yaratıcılığını geliştirir.

Okul öncesi öğretmen adaylarının yansıtıcı günlükler ile ilgili olumsuz düşünceleri Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Öğretmen adaylarının yansıtıcı günlükler ile ilgili olumsuz görüşleri

Kodlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Ders sonunda doldurulması	13	30,9
Aynı soru kalıpları	10	23,8
Zaman problemi	10	23,8
Sıkıcı bulma	10	23,8
Her ders için doldurulması	9	21,4
Yazı yazmanın zorluğu	4	9,5
Çekingen öğrenciler	4	9,5
Değerlendirmenin zorluğu	2	4,8

Tablo 2’de adaylar, yansıtıcı günlüklerin ders sonunda doldurulmasının, benzer soru kalıplarını içermesinin günlük yazmayı sıkıcı hale getirdiğini belirtmişlerdir. Adaylar yazma işleminin ekstra zaman gerektirdiğini eklemişlerdir. Bunun yanında adayların, günlüklerin her ders için doldurulmasına ve yazı yazma eylemine yönelik olumsuz görüşleri belirlenmiştir. Bazı adaylar, dersi değerlendirmenin zor olduğuna, çekingen öğrencilerin duygu ve düşüncelerini yazarken zorlanabileceğine vurgu yapmışlardır.

Öğretmen adaylarının bu görüşlerine ait ifadelerden bazıları aşağıda verilmiştir.

OÖA5: Dersle ilgili farklı yorumlar yapabilmemiz için her ders farklı sorular olmalıydı.

OÖA19: Ders sonunda verildiği için ve bu da öğrencinin yorgun olduğu zamana denk geldiği için yazmak biraz zor olabiliyor.

OÖA17: Günlük yazmak her zaman zevk vermeyebiliyor. Bazen sıkıcı oluyor.

OÖA22: Derste aktif olmayan çocuk için zor. Çünkü günlüğe yazacak bir şey yok. Kendini boş görmeye sebep olur.

ÖA25: Günlüklere isim yazıldığı için aslında öğrenci kendini tam olarak ifade etmekten çekinir. Bence isim yazılmamalı ki daha gerçekçi ve içten olsun.

ÖA29: Günlüklerin bizi sınırlandırdığını düşünüyorum. Çünkü belli soru kalıpları vardı. Bu yüzden yaratıcı cevaplar vermemize engel oluyordu.

ÖA35: Günlüğe daha fazla zaman ayrılrsa, daha iyi şeyler yazarız. Daha kalıcı ve anlamlı sonuçlanır.

Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Günlüklerin Başka Derslerde Kullanımına İlişkin Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular

Okul öncesi öğretmen adaylarının başka derslerde yansıtıcı günlük kullanımına ilişkin görüşleri Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Yansıtıcı günlüklerin başka derslerde kullanılmasına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri

Kodlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Uygulamalı derslerde kullanımı	7	16,6
Öğrenilenlerin fark edilmesi	6	14,2
Öğretmen-öğrenci değerlendirmesi	5	11,9
Başarıyı arttırma	5	11,9
Eksikliklerin fark edilmesi	5	11,9
Öğrenci görüşlerinin dikkate alınması	5	11,9
Kalıcı öğrenme	3	7,1
Dersten daha çok keyif alma	3	7,1
Kişisel gelişim	3	7,1
Öğretmen-öğrenci arasındaki iletişimin artması	2	4,8
Eleştirel bakış açısı	2	4,8
Aktif katılım	1	2,4

Tablo 3 incelendiğinde, öğretmen adaylarının, yansıtıcı günlüklerin öğrenilenlerin fark edilmesine katkı sağlayacağı için başka derslerde de kullanılmasını önerdikleri görülmektedir. Adayların, yansıtıcı günlüklerin kalıcı öğrenmeler gerçekleştirip başarıyı arttırması ve öğretmen-öğrenci iletişiminin güçlendirmesi açısından özellikle uygulama içerikli derslerde kullanılmasını önerdikleri belirlenmiştir. Yansıtıcı günlüklerin hem öğrenci hem de öğretmenlerin değerlendirilmesine olanak sağlamasının yanında eksikliklerin daha rahat fark edilmesine de katkı sağladığına vurgu yapmışlardır. Son olarak adayların, bu günlüklerin kullanımı sayesinde dersten daha çok keyif alınacağını ve aktif katılımın sağlanacağını düşündükleri belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının bu görüşlerine ait ifadelerden bazıları aşağıda verilmiştir.

OÖA2: Tabi ki kullanılсын isterim. Çünkü bazı derslerimiz çok sıkıcı. Eğer öğretmenlerimiz görüşlerimize önem verirse, belki dersler sıkıcılıktan kurtulur.

OÖA4: Oyun, drama gibi uygulamalı derslerde kesinlikle kullanılmalı. Çünkü o dersler konu gereği daha rahat ve geniş eleştirme alanına sahip.

OÖA11: Evet, kullanmak isterim çünkü dersin bir tekrarı gibi. Ne öğrendiğimizi gözden geçirmemizi, ne öğrendiğimizi görmemizi sağlıyor. Diğer derslerde de bunu yaptığımızda, bizde dersler hakkında daha çok farkındalık oluşacaktır.

OÖA25: Öğretmen o gün ki derste kendi performansını görür. Öğretmen kendi eksikliklerini görür. Bu şekilde eksikliklerini tamamlamaya çalışır. Çocuğun dersten verim alıp almadığını göreceği için çocuğa nasıl daha fazla verimli olunabilir bunu araştırır.

OÖA32: Günlükler, öğretmenlerin öz eleştirisi yapabilmelerini sağlar. Eğer öğretmen kaynaklı eğitim engeli varsa aşılmasını kolaylaştırır. Öğrencilerin hangi konuda ne derece eksik olduklarını görmemizi sağlar.

OÖA37: Evet, kullanmak isterim çünkü her alanda yenileşmeye, gelişime açık olmamız gerekiyor. Günlüklerle olumsuzlukların giderilerek, önerilerin dikkate alınarak dersten daha keyif alınması ve öğrenmenin daha çok sağlanmasını artırır.

Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Günlüklerin İçeriğine İlişkin Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular

Okul öncesi öğretmen adaylarının yansıtıcı günlüklerin içeriğinde yer almasını istedikleri sorular Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Okul öncesi öğretmen adaylarının yansıtıcı günlüklerin içeriğinde yer almasını istedikleri sorular

Kodlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bu dersin size katkıları nelerdir?	16	38,1
Bu derste en çok ne ilginizi çekti?	15	35,7
Bu derse siz olsaydınız nasıl planlardınız?	14	33,3
Bu derste hangi yöntem veya tekniği kullanıldınız?	11	26,2
Bu derste siz olsaydınız neyi değiştirdiniz?	9	21,4
Konu anlaşıldı mı?	7	16,6
Bu dersin işleniş tarzını beğendiniz mi?	7	16,6
Bu derste karşılaştığınız olumlu ve olumsuz durumlar nelerdir?	7	16,6
Bugün öğrendiklerinizi ileriki yaşamınızda nasıl kullanmayı düşünüyorsunuz?	6	14,2
Derste en sıkıcı bulduğunuz bölüm hangisiydi?	5	11,9
Ne öğrendiniz?	5	11,9
Bu dersin farklı düşünebilmenize etkisi oldu mu?	4	9,5
Bu derste en zorlandığınız bölüm hangisiydi?	2	4,8
Sizce bu ders teorik mi pratik ağırlık mı işlenmeliydi?	2	4,8
Dersin değerlendirme yöntemi ile ilgili görüşleriniz nelerdir?	1	2,4
Bu derse ilişkin görüş ve önerileriniz nelerdir?	1	2,4
Bu derste performansınızı neler etkiledi?	1	2,4

Tablo 4'te de görüldüğü gibi adayların; dersin nasıl planlanacağı, derse ilişkin nelerin değiştirilebileceği ve hangi yöntem veya tekniğin kullanılacağına ilişkin sorulara yansıtıcı günlüklerde yer verilmesini istedikleri görülmektedir. Adayların görüşlerinden günlüklerin dersin katkılarına, dersin en çok ilgi çeken, sıkıcı veya zor bulunan kısımlarına, derste karşılaşılan olumlu veya olumsuz durumlara değinmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Günlüklerde yer alan soruların içeriğinde, konunun işleniş tarzını beğenip beğenmedikleri, konunun anlaşılıp anlaşılmadığı, bunun yanında derste ne öğrenildiği, dersin düşünme becerilerine katkısı gibi hususlara da değinilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Adaylar, yansıtıcı günlüklerde öneriler şeklinde bir bölüm olması gerektiğine de değinmişlerdir.

Öğretmen adaylarının yansıtıcı günlükleri değerlendirdikleri anket sorularına verdikleri yanıtlarda belirttikleri önerilerden bazıları aşağıda verilmiştir.

OÖA14: Yazılan günlüklerin bir örneği öğrencilerde kalmalı.

OÖA34: Günlüklerin içerikleri her ders için ayrı olarak hazırlanmalı ve içerikleri birbirlerinden farklı olmalı.

OÖA38: Yansıtıcı günlükler ders sonunda değil, tüm ders süresince doldurulmalı, öğrenci kendini, sınıf arkadaşlarını ve öğretmeni değerlendirmeli.

OÖA42: Bazı sorular çoktan seçmeli veya anket şeklinde hazırlanmalı.

OÖA31: Yansıtıcı günlüğün öğrencilere olan katkıları öğretmen tarafından günlüklere yazılsa ve öğrenci de kendinde gelişen yönü işaretlese daha güzel olurdu.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Öğretmen adaylarının, yansıtıcı günlükleri hem dersi değerlendirmede hem de kendi öz değerlendirmelerinde kullanılacak etkili bir araç olarak gördükleri belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bu sonuç, yansıtıcı günlüğün tanımı olarak karşımıza çıkmaktadır. Yansıtıcı günlükler, bireyin gelişiminin izlenmesi, kaydedilmesine katkı sağlayarak öğrenme kalitesini arttıran, öğretme ve öğrenme sürecini değerlendirmede başvurulan en iyi metotlardan biri olarak tanımlanmaktadır (Ersozlu ve Kazu, 2011; Dixon, 2009;). Başka bir araştırmada benzer şekilde yansıtıcı günlüklerin, öz değerlendirme kapasitesinin gelişimine katkı sağladığına vurgu yapılmıştır (Kok ve Chabeli, 2002). Bir diğer araştırmada ise yansıtıcı günlüklerin tanımı, öğrencilerin öğrenmelerine ilişkin kendilerini değerlendirebilecekleri yazılı belgeler şeklinde yapılmıştır (Uslu, 2009).

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç, adayların günlüklere ilişkin dersin tekrar niteliği taşımasına, öğrenilenleri somutlaştırıp bireye katkısını ortaya çıkarmasına ve böylelikle öğrenilenlerin farkına varıp daha kalıcı öğrenmeler gerçekleştirmesine yönelik görüşleridir. Çalışma kapsamında adaylar, her ders sonrasında o gün işlenen derse ilişkin günlük yazmışlardır. Bu yazma eyleminin, hem onların o güne ilişkin ne öğrendiklerini sorgulamalarına, hem de yazarak tekrar etmelerine katkı sağladığı düşünülebilir. Güven (2013) yansıtıcı günlüklerin öğrencilere öğrendiklerini fark etme fırsatı verdiğini vurgulamıştır. Diğer araştırmalarda da benzer şekilde, yansıtıcı günlük yazmanın konunun kalıcılık düzeyine, tekrar sayısına, öğrenmelerin sorgulanmasının yanında nasıl öğrenildiğine ilişkin farkındalık kazanmaya yönlendirebileceği belirtilmektedir (Can ve Altuntaş, 2012; Moon, 2009; Swindell ve Watson, 2006).

Adayların, günlüklerin ilişkisel ve eleştirel düşünmede yol göstericiliğine ve düşünme becerilerinin gelişimine katkısına yönelik görüşleri, araştırmadan elde edilen bir diğer sonuçtur. Araştırma lisans düzeyinde öğretmen adaylarıyla yürütülmüştür. Bu düzeydeki öğrenciler ders içeriklerini kendilerine has bakış açısıyla eleştirel şekilde analiz edebilmektedirler. Günlük yazma uygulamalarının uzun bir süreye yayılması, onlardaki bu düşünme becerilerine etki etmiş olabileceği düşünülmektedir. Bunun yanında dersi bir bütün olarak ele alıp, günlükte yer alan soruları cevaplamaya çalışmaları adayların ilişkisel düşüncelerine etki etmiş olabilir. Araştırmalara

bakıldığında yansıtıcı günlüklerin öğrencilerin düşünme etkinliklerini arttırarak (Andrusyszyn ve Davie, 1997), eleştirel düşünme becerilerinin gelişimine de katkı sağladığını belirttikleri görülmektedir (Tican, 2013; Perkan Zeki, 2012; Kok ve Chabeli, 2002).

Adayların yansıtıcı günlüklere ilişkin olumlu görüşlerinin yanında olumsuz görüşleri de elde edilen sonuçlar arasındadır. Adaylar, yansıtıcı günlüklerin her ders kısıtlı bir zaman içinde ders sonunda yazılmasına ilişkin olumsuz görüş bildirmişlerdir. Ayrıca yazı yazma eyleminin zorluğunu ve benzer soru kalıpları içerdiğinden günlük yazma uygulamasını sıkıcı bulduklarını da ifade etmişlerdir. Adaylar 10 hafta süresince her ders sonunda yansıtıcı günlük uygulaması ile dersi sonlandırmışlardır. Ders programlarında, Fen Eğitimi dersinin gün sonunda yer alması, adayların günün yorgunluğuyla yazma eyleminden sıkılmalarına neden olduğu düşünülmektedir. Araştırmadan elde edilen öğrencilerin yazma etkinliğini zaman alan zor bir beceri olarak algılamaları sonucu diğer araştırmaların sonuçları ile de benzerlik göstermektedir (Can ve Altuntaş, 2016; Kok ve Chabeli, 2002). Adaylar, dersi değerlendirmenin zorluğuna, çekingen öğrencilerin duygu ve düşüncelerini yazarken zorlanabileceğine işaret etmişlerdir. Adaylardan, gelişimlerinin gözlemlenebilmesi için günlüklere isim yazmaları istenmiştir. Bu durumun, adayların dersi değerlendirmede zorlanmalarına sebep olduğu düşünülmektedir. Aksine yansıtıcı günlükler öğretmen ile öğrenci arasında köprü olması düşünülen, öğrencilerin çekindikleri durum ya da davranışları daha iyi tanımlamalarına ve duygu ve düşüncelerini hatta kendilerini daha iyi ifade etmelerine yardımcı araçlardır (Akkoyunlu vd., 2016; Güven vd., 2014; Walker, 2006). Adayların öğretim yaşantıları boyunca ilk defa yansıtıcı günlük uygulamaları ile karşılaşmış olmaları, araştırmadan ortaya çıkan bu sonucun nedeni olarak düşünülmektedir.

Okul öncesi öğretmen adaylarının, yansıtıcı günlüklerin öğrenilenlerin fark edilmesine, kalıcı öğrenmeler gerçekleştirip başarıyı arttırmasına katkı sağlayacağı için başka derslerde de kullanılmasını önerdikleri tespit edilmiştir. Günlük yazma uygulamaları esnasında adaylar, o gün ne öğrendiğiyle ilgili zihinlerinde yer alan bilgilere ulaşmaya çalışmışlar ve bunu yazıya dökmüşlerdir. Her Fen Eğitimi ders sonunda bu uygulamalar tekrarlanmıştır. Böylelikle uzun bir zamanı kapsayan bu süreçte adayların edindikleri bilgiler daha uzun süre zihinlerinde kalmış, bir nevi tekrar edilmiş ve onların başarılarına etki etmiş olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca yansıtıcı günlüklerle öğretmen adaylarının farkındalıkları artmış olabileceği ve karşılaştıkları yeni bilgileri zihinlerinde daha farklı yapılandırmış olabilecekleri düşünülmektedir. Can ve Altuntaş (2016) da araştırmalarında benzer bir sonuca ulaşmışlar, araştırmaya katılan öğrencilerin derste başarının artmasına yol açacak etkinliklere yöneltmesi nedeniyle yansıtıcı günlük uygulamasının devam etmesini istediklerini ortaya koymuşlardır.

Adayların, öğretmen-öğrenci iletişiminin güçlenmesi açısından özellikle uygulama içerikli derslerde yansıtıcı günlüklerin kullanılmasını önermeleri, araştırmadan elde edilen diğer bir sonuçtur.

Araştırmaya katılan öğretmen adayları derslerde ilgilerini çeken veya sıkıldıkları bölümleri, görüşlerini, beklentilerini ve isteklerini yansıtıcı günlükler yoluyla ifade etmişlerdir. Araştırmacı da bu görüşleri değerlendirip adaylara geri dönütler vermiştir. Bu sayede araştırmacı ile adaylar arasındaki iletişim daha güçlü hale gelmiş olabilir. Dummer ve diğeri (2008) araştırmalarında yansıtıcı günlükler aracılığıyla iletişim becerilerinin geliŖeceğini ortaya koymuştur. Benzer şekilde araştırmalarda yansıtıcı günlük kullanımının öğretmen öğrenci arasındaki iletişimi güçlendirdiği yönünde sonuçlara ulaşılmıştır (Can ve Altuntaş, 2016; Güven vd., 2014; Towndrow vd., 2008).

Araştırmadan elde edilen bir diğeri sonuç, adayların yansıtıcı günlükleri, öz değerlendirmede yararlanılabilecek etkili bir araç olarak başka derslerde de kullanılmasını önermektedir. Adaylar araştırma süresince kendi öğrenmelerini yansıtıcı günlüklerle sorgulamışlardır. Bu durum da onların neyi öğrenip, neyi öğrenemediklerini değerlendirmelerine yardımcı olmuştur. Benzer şekilde araştırmacı da yansıtıcı günlükler aracılığıyla öğrencilerin gözüyle kendini görmüş ve işlenen dersin olumlu veya olumsuz yönlerini fark edebilmiştir. Araştırmalarda da yansıtıcı günlüklerin değerlendirme yönüne vurgu yapıldığı belirlenmiştir. Örneğin Taib, Fakri, Hanafi ve Nor (2016) araştırmalarında yansıtıcı günlüklerin bilginin değerlendirilmesinde önemli bir araç olmasına değinmişlerdir. Benzer şekilde McGuinness ve Simm (2005) yansıtıcı günlükleri, derinlemesine öğrenmeyi teşvik edip kolaylaştıran, yararlı bir değerlendirme mekanizması olarak tanımlamışlardır. Başka bir araştırmada ise Salehuddin, Ibrahim, Aladdin ve Zainudin (2012) yansıtıcı günlüklerin öğrencilerin önceki bilgilerini yeni edindikleri bilgiler ile daha iyi bir şekilde ilişkilendirebildiklerini ortaya koymuş, öğrencilerin öğrendiklerini ayırıştırmasına yardımcı bir araç olarak başka derslerde de kullanılabileceğini belirtmişlerdir.

Araştırmada öğretmen adaylarının, yansıtıcı günlük uygulamalarının farklı derslerde kullanımı ile öğrenci görüşlerinin dikkate alınacağı ve bu sayede öğrencilerin kişisel gelişimine etkilerinin de olumlu olacağı yönündeki görüşleri belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının, araştırma süresince her ders için görüşlerini yazma fırsatı bulmaları, onların değerli olduğunu ve fikirlerinin kabul gördüğünü hissetmelerini sağlamıştır. Bu sebeple adaylar, günlüklerin farklı derslerde de kullanılmasının yararlı olacağını düşünmüş olabilirler. Griffith ve Frieden (2000) günlüklerin, öğrencilerin mesleki gelişimlerini artırma noktasında onlara yardımcı olacağını düşünmektedirler. Benzer şekilde Taib ve diğeri (2016) yansıtıcı günlüklerin lisans öğrencilerinin mesleki gelişimleri için önemli birer araç olduğu görüşündedirler.

Öğretmen adayları, yansıtıcı günlüklerin farklı sorulardan oluşması ve her ders için içeriklerinin birbirlerinden farklı olması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmen adaylarının yansıtıcı günlüklerde dersi nasıl planlayacaklarına, derse ilişkin neleri değiştireceklerine ve hangi yöntem veya tekniği kullanacaklarına, dersin katkısına, dersin en çok ilgi çeken, sıkıcı veya zor bulunan kısımlarına, derste karşılaşılan olumlu veya olumsuz durumlara ilişkin sorular yer almasını istedikleri

görülmektedir. Ayrıca adayların, yansıtıcı günlüklerin içeriğinde açık uçlu soruların yanında çoktan seçmeli sorularında yer almasını istedikleri belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının 10 hafta süresince doldurdukları günlüklerin genel formatının aynı sorulardan oluşması, adayları benzer cevapları verme eğilimine yönlendirmiş olabileceği düşünülmektedir. Günlüklere ilişkin her ders için farklı sorular istemelerinin nedeninin bu durum olduğu düşünülmektedir. Sınırlandırılmış, belli bir düzen ya da formatta yapılandırılmış günlüklerle öğretmenler istedikleri bilgileri daha kolay elde edebilmektedirler. Bu tür günlükler sayesinde öğretmenler, öğrenci cevaplarını karşılaştırıp, ne öğrenildiğini ve yansıtıldığını daha etkili şekilde belirleyebilmektedirler (Güven, 2013).

ÖNERİLER

Bu başlık altında, araştırmadan elde edilen sonuçlar çerçevesinde belirlenen öneriler yer almaktadır.

- Yansıtıcı günlüklerde yer alacak sorular, her ders öncesi güncellenip, ders içeriğine göre şekillendirilebilir. Ayrıca o derste kazandırılması beklenen bazı beceriler kazanım listesi şeklinde günlükler içinde yer alabilir. Bunun yanında içeriğinde soyut kavramları barındıran Fen Eğitimi gibi derslerin değerlendirilmesinde kullanılacak günlüklerin daha ayrıntılı sorular içermesi, adayların daha ayrıntılı düşünmelerini sağlayacak ve farkındalıklarını arttıracaktır. Bu sayede öğretmenler, yansıtıcı günlükleri hem kendi öz değerlendirmelerini, hem de öğrenci değerlendirmelerini daha etkili şekilde gerçekleştirmek için kullanabileceklerdir.
- Yazılan yansıtıcı günlüklerin tamamının bir sonraki derse kadar incelenip, gerekli notlar alınıp sınıf ortamında bazı kısımları tartışmaya açılmalıdır. Bu sayede öğrencilerin edindikleri bilgilerin doğruluğu daha kolay belirlenebilecektir. Yansıtıcı günlüklerin ortak paylaşımına açılması, öğrenmeyi zenginleştireceği gibi öğrenciler arası daha fazla etkileşim ortamı oluşmasına da yardımcı olacaktır.
- Yansıtıcı günlüklerin, ders sonunda kısa bir süre verilerek yazılmasından ziyade, öğrencilerin tüm ders süresince günlüklerini yazmaları, onların derse olan ilgilerini daha canlı tutacaktır. Ayrıca yazılan günlüklerin bir örneğinin öğrencide kalması, daha sonra tekrar edebilecekleri bir doküman olarak hem de gelişimlerini gözlemleyebilecekleri bir araç olarak onlara yardımcı olacaktır.
- Yansıtıcı günlükler öğrenme ortamlarında çalışma metodu, öğrenmeyi belirleme, kişisel gelişimi gözleme ya da değerlendirme gibi farklı amaçlar için kullanılabilir. Ama önemli olan öğrencilerin bunu deneyimlemeleri ve gelecek yaşantılarında bu aracı aktif olarak kendileri de kullanabilmeleridir. Bu sebeple özellikle uygulama içerikli derslerde yansıtıcı günlük kullanımına sıkça yer verilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akcanca, N. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarına yönelik bilimsel yaratıcılığı destekleyen öğretim teknikleriyle hazırlanmış etkinliklerin değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Akkoyunlu, B., Telli, E., Çetin, M. N. ve Dağhan, G. (2016). Öğretmen eğitiminde yansıtıcı günlüklere ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry (TOJQI)*, 7(4), 312-330.
- Andrusyszyn, M. A. ve Davie, L. (1997). Facilitating reflection through interactive journal writing in an online graduate course: A qualitative study. *Journal of Distance Education*, 12(1/2), 103-126.
- Arslan, M. M. (2017). Adayların yansıtıcı günlüklerinde öğretmenlik uygulamasına yönelik farkındalıkları. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(3), 1017-1026.
- Brooman, S. ve Darwent, S. (2012). A positive view of first-year undergraduate reflective diaries: Focusing on what students can do. *Reflective Practice*, 13(4), 517-531.
- Brownlee, J., Purdie, N. ve Boulton-Lewis, G. (2001). Changing epistemological beliefs in preservice teacher education students. *Teaching in Higher Education*, 6, 247-268.
- Burke, K. A., Greenbowe, T. J. ve Hand, B. M. (2006). Implementing the science writing heuristic in the chemistry laboratory. *Journal of Chemical Education*, 83(7), 1032-1038.
- Can, R. ve Altuntaş, B. (2016). Yansıtıcı günlük yazma uygulamasına ilişkin öğrenci görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4(1), 53-63.
- Cengiz, C. ve Karataş, F. Ö. (2012). Pre-service science teachers' views about a two-column-writing activity. *The International Journal of Research in Teacher Education*, 4(2), 14-24.
- Connor-Greene, P. (2000). Making connections: Evaluating the effectiveness of journal writing in enhancing student learning. *Teaching Psychology*, 27(1), 44-46.
- Dixon, B. J. A. (2009). *A formative experiment investigating the use of reflective video journals to increase high school students' metacognition*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. University of San Diego and San Diego State University.
- Dummer, T. J. B., Cook, I. G., Parker, S. L., Barrett, G. A. ve Hull, A. P. (2008) Promoting and Assessing 'Deep Learning' in Geography Fieldwork: An Evaluation of Reflective Field Diaries. *Journal of Geography in Higher Education*, 32(3), 459-479.
- Ekiz, D. (2006). Kendini ve başkalarını izleme: Sınıf öğretmeni adaylarının yansıtıcı günlükleri. *İlköğretim Online*, 5(1), 45-57.
- Epp, S. (2008). The value of reflective journaling in undergraduate nursing education: A literature review. *International Journal of Nursing Studies*, 45(9), 1379-1388.
- Erduran Avcı, D. (2008). The use of student journals in science and technology education. *Eurasian Journal of Educational Research*, 30, 17-32.
- Erduran Avcı, D. ve Yağbasan, R. (2006, Eylül). Fen günlüklerinin dereceli puanlama anahtarı (rubric) kullanılarak değerlendirilmesi, VII. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi, Gazi Üniversitesi, 710-714, Ankara (Poster).

- Ersozlu, Z. N. ve Kazu, H. (2011). İlköğretim beşinci sınıf sosyal bilgiler dersinde uygulanan yansıtıcı düşünmeyi geliştirme etkinliklerinin akademik başarıya etkisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 141-159.
- Farrah, M. (2012). Reflective journal writing as an effective technique in the writing process. *An-Najah University Journal of Researh (Humanities)*, 26(4), 997-1025.
- Gleaves, A., Walker, C. ve Grey, J. (2007). Using digital and paper diaries for learning and assessment purposes in higher education: A comparative study of feasibility and reliability. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 32(6), 631-643.
- Griffith, B. A. ve G. Frieden. (2000). Facilitating reflective thinking in counselor education. *Counselor Education and Supervision*, 40(2), 82-94.
- Gür, H. (2008). Öğretmen eğitiminde yansıtıcı düşünme. İ.H. Demircioğlu (Ed.), *Aday Öğretmenler İçin Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması içinde*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Güven, G. (2013). Fen ve teknoloji laboratuvar uygulamalarında sınıf öğretmeni adaylarının yansıtıcı günlük yazım ve epistemolojik inançlarının incelenmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Güven, G., Sülün, Y. ve Çam, A. (2014). The examination of elementary preservice teachers' reflective diaries and epistemological beliefs in science laboratory. *Teaching in Higher Education*, 19(8), 895-907.
- Koç, C. ve Yıldız, H. (2012). Öğretmenlik uygulamasının yansıtıcıları: Günlükler. *Eğitim ve Bilim*, 37(164), 223-236.
- Kok, J. ve Chabeli, M. M. (2002). Reflective journal writing: How it promotes reflective thinking in clinical nursing education: A students' perspective. *Curationis*, 25(3), 35-42.
- Korkmaz, H. (2004). *Fen ve Teknoloji Eğitiminde Alternatif Değerlendirme Yaklaşımları*. Ankara: Yeryüzü Yayınevi.
- Langer, A. M. (2002). Reflecting on practice: using learning journals in higher and continuing education. *Teaching in Higher Education*, 7(3), 337-351.
- Lee, H. J. (2005). Understanding and assessing pre-service teachers' reflective thinking. *Teaching and Teacher*, 21(1), 699-715.
- Malthouse, R. ve Roffey Barentsen. J. (2013). *Reflective Practice in Education and Training*. London: Sage Publications.
- McGuinness, M. ve Simm, D. (2005) Going global: long-haul fieldwork on undergraduate geography. *Journal of Geography in Higher Education*, 29(2), 241-253.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1984). *Qualitative Data Analysis: A Sourcebook of New Methods*. California: Sage.
- Minott, M. A. (2008). Valli's typology of reflection and the analysis of pre-service teachers' reflective journals. *Australian Journal of Teacher Education*, 33(5), 55-65.
- Moffitt, G. (2000). Dialogue journals in the science classroom: A case study. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, The University of New Burnswick.

- Moon, J. (2003). Learning Journals and Logs, Reflective Diaries, Centre for Teaching and Learning, University College Dublin Resources. Erişilme Tarihi: 23 Kasım 2018, Web site: <http://www.ucd.ie/t4cms/ucdtla0035.pdf>
- Nevalainen, M. K., Mantyranta, T. ve Pitkala, K. H. (2010). Facing uncertainty as a medical student—A qualitative study of their reflective learning diaries and writings on specific themes during the first clinical year. *Patient Education and Counseling*, 78(2), 218-223.
- Nückles, M., Schwonke, R., Berthold, K. ve Renkl, A. (2004). The use of public learning diaries in blended learning. *Journal of Educational Media*, 25(1), 49-66.
- Perkan Zeki, C. (2012). Yansıtıcı günlüklerde ynlendirme sorularının nemi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, zel Sayı(2), 282-292.
- Salehuddin, K., Ibrahim, N., Aladdin, A. ve Zainudin, I. S. (2012). Making compartmentalized learning a history through reflective diary writing. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 46, 706-710.
- Shepardson, D. P. ve Britsch, S. J. (1997). Children's science journals: tools for teaching, learning, and assessing. *Science and Children*, 34(5), 12-47.
- Spalding, E. ve Wilson, A. (2002). Demystifying reflection: A study of pedagogical strategies that encourage reflective journal writing. *Teachers College Record*, 104(7), 1393-1421.
- Srimavin, W. ve Darasawang, P. (2004, September). Developing self-assessment through journal writing. *Proceedings of the Independent Learning Conference*, University of Melbourne, Melbourne, Australia.
- Stefani, L., Clarke, J. ve Littlejohn, A. (2000). Developing a student-centred approach to reflective learning. *Innovations in Education and Training International*, 37(2), 163-171.
- Sungur Alhan, S. (2017). Fen bilimleri ğretmen adaylarının astronomi temelli konularda teknolojik pedagojik alan bilgilerinin geliştirilmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi.
- Swindell, M. L. ve Watson, J. (2006). Teaching ethics through self-reflective practice. *Journal of Social Work Values and Ethics*, 3(2), 1-20.
- şaşmaz-ren, F. (2005). İlköğretim 7. sınıf fen bilgisi dersinde öğrenme halkası yaklaşımının öğrencilerin başarı, tutum ve mantıksal düşünme yetenekleri üzerine etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi.
- Taib, F., Fakri, N. M. R. M., Hanafi, M. S. I. M. ve Nor, Z. M. (2016). Reflective diaries an impactful learning strategy in the undergraduate palliative care learning. *Education in Medicine Journal*, 8(2), 41-48.
- Tican, C. (2013). Yansıtıcı düşünmeye dayalı ğretim etkinliklerinin ğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme becerilerine, eleştirel düşünme becerilerine, demokratik tutumlarına ve akademik başarılarına etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi.
- Tok, ř. (2008). Yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerin ğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına, performanslarına ve yansıtımalarına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 33(149), 104-117.
- Towndrow, P. A., Ling, T. A. ve Venthan, A. M. (2008). Promoting inquiry through science reflective journal writing. *Eurasia Journal of Mathematics Science and Technology Education*, 4(3), 279-283.

Uslu, H. (2009). Altıncı ve yedinci sınıf fen ve matematik derslerinde günlüklerin kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerinin belirlenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi.

Ünver, G. (2003). Yansıtıcı Düşünme. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Walker, S. E. (2006). Journal writing as a teaching technique to promote reflection. *Journal of Athletic Training*, 41(2), 216-221.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Nitel Araştırma Yöntemleri (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları.

The Opinions of Prospective Preschool Teachers on Assessment of the Reflective Diaries

EXTENDED SUMMARY

Introduction

Reflective thinking has a great role in incorporating students into the system as individuals who are able to think, recognise the process of thinking and control it. Reflective diaries which are used in order to support reflective thinking can be viewed as a useful tool helping them understand a subject in teaching process better and, therefore, facilitating learning (Brooman & Darwent, 2012; Connor-Greene, 2000; Farrah, 2012).

Reflective diaries that develop self-awareness for students should be separated from the diaries which are used in daily life (Arslan, 2017). The aim of reflective diaries is to provide an opportunity for students to make a process-oriented evaluation of their own learning experiences. Students can use the experiences they gain through these means at their next process of learning and plan the process more efficiently (Malthouse & Roffey Barentsen, 2013).

Regardless of the usage purposes, reflective diaries reflect students' beliefs, values and experiences that affect their learning. They also reflect all of their progresses (Minott, 2008). Thus, evaluating students' perceptions on such an efficient method seems to be significant. When studies focusing on students' perceptions of reflective diaries are examined – although they resemble each other – differences can be observed in terms of sample and the class that is chosen (Akkoyunlu, Telli, Menzi Çetin & Dağhan, 2016; Can & Altuntaş, 2016; Cengiz & Karataş, 2012). However, it is not possible to come across any studies that investigate prospective preschool teachers' opinions on reflective diaries. Therefore, in this study, it is considered significant to specify prospective preschool teachers' opinions on reflective diaries.

The Aim of the Study

The aim of this study is to find out the prospective preschool teachers' opinions on the reflective diaries that they evaluated in the "Science Education" class which they took in their undergraduate education. In this context, the following questions are sought to be answered;

- What are the positive opinions of prospective preschool teachers on the reflective diaries that they evaluated in "Science Education" class?
- What are the negative opinions of prospective preschool teachers on the reflective diaries that they evaluated in "Science Education" class?
- What are the opinions of prospective preschool teachers on using reflective diaries for other classes?
- What are the opinions of prospective preschool teachers on the questions that appeared in the reflective diaries?

Method

In the research case study was used. The study was conducted with 42 prospective preschool teachers at Kafkas University. Study group was chosen among the prospective teachers who took the Science Education class, and purposeful sampling method was used in the study. Prospective teachers wrote reflective diaries at the end of every course. In order to specify the prospective teachers' opinions on reflective diaries, questionnaire was used. The questionnaire consisted of 4 main questions

prepared in relation to the objective of the study. In general, the questionnaire questioned the prospective teachers' positive and negative opinions on the usage of reflective diaries as well as their opinions on the usage of reflective diaries in other classes and on the questions in the diaries. The questions were examined by three academics who were experts in teaching science education and were structured in accordance with expert opinions. In order to obtain reliable data from reflective diaries, two hours of education on reflective diaries was given to the prospective teachers. Topics like definition of reflective diaries, possible usage purposes and differences from regular diaries were mentioned. Explanatory and inferential codes were used in order to analyse the qualitative data gathered from the prospective teachers.

Discussion and Conclusion

It was determined that the prospective teachers viewed reflective diaries as an efficient tool that could be used for both class evaluation and self-evaluation. The prospective teachers thought that diaries were the repetitions of the class and revealed contribution to the person by concretizing their learning process and that learning, therefore, became more permanent by making them realize what they learned. The prospective teachers also thought that diaries were instructive for relational and critical thinking and contributed to the development of thinking skills.

Besides the positive opinions of the prospective teachers on reflective diaries, negative opinions were also among the achieved results. They expressed their negative opinions on writing reflective diaries in a limited time at the end of the classes. They stated that writing process was difficult, and they also found the practice of writing diaries boring because of similar question patterns.

It was found that the prospective pre-school teachers recommended to use reflective diaries in other classes since it created awareness of learning, made the learning process more permanent and contributed to success. In addition, their suggestions on using reflective diaries, especially in classes including classroom practices, in order to increase teacher-student relation is another result of the study.

The prospective teachers stated that reflective diaries should consist of different questions and that their contents should be different in every class. It was observed that the prospective teachers wanted questions regarding how they would plan the course, what they would change about the course and what method or practice they would use as well as contributions of the course, parts of the course that they found most attractive, boring or hard, and positive or negative situations encountered in the class.

Suggestions

- Questions in reflective diaries can be updated before every class and can be shaped according to the lecture's content.
- Rather than writing reflective diaries in a short time period at the end of each class, writing diaries throughout the class would keep students' attention alive.
- It is recommended to use reflective diaries often, especially in classes including classroom practices.